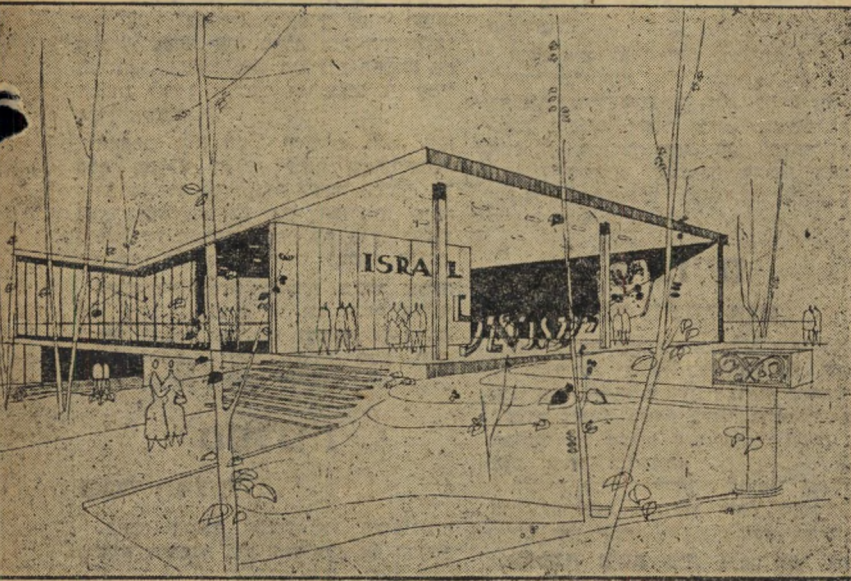

500 בחורות ביקשו להיות מארחות בביתן

שיעור ער

העולם של שנת 1958 ואת התפתחותו המדעית. לסי אומדן זהיר יבקר בתערוכה במשך שש חודשי קיומה, קרוב ל-35 מיליון איש, שחלקם גדול יהיו תיירים מכל קצווי תבל. כל מדינה עשתה את המאמצים הגדולים ביותר שמספר רב ככל האפשר יבקר דהקא בביתנה, יעמוד על גובהו והתקדמותה. אורח שירצה לבקר בכל הביתנים וללמוד את כל

ביתת ח' רביעית של בית-הספר העממי תל-נוודי בתל-אביב, מסומנים כסאות התלמידים בכתובת הבאה: "גובה התלמיד 1.50 עד 1.60 מטר." אולם בי שבוע האחרון ישבה על כסאות אלה קבוצת תלמידים גבוהה בהרבה מהגובה לו הותר אמו הכסאות. היו אלה תריסר תלמידות, אשר תוך חודש עמדו לקנות על רגל אחת

החרוץ

תכנית של הביתן הישראלי בתערוכת בריסל 1958. הביתן נועד להדגים בפני מיליוני המבקרים שיבקר בתערוכה הבינלאומית את דמותה ומהותה של מדינת ישראל. תפקיד החסברה הוטל על 50 מארחות ישראליות שישחן עם חצי שנת.

החומר שבהם, יצטרך לשהות בתערוכה קרוב ל-7 שבועיים ימים. משום כך ברור שלא כל המבקרים יבקר בכל הביתנים. הביתן הישראלי מצפה לחמישה מיליון מבקרים, אשר ייתכן ושמעו שם ישראל זו הפעם הראשונה, ויצטרכו ללמוד עליה תוך כזו ביקור בביתן, הסתכלות במוצגים ושמיעת דברי-הסבר מן המארחת.

תורה חשובה: איך להיות שגרירה של מדינת ישראל. כי תריסר הנערות החינניות, שגולן הן ממוצע הוא 23, נועדו לאחד מתפקידי-הייצוג החשובים ביותר של המדינה — להיות דיי לות ומארחות בביתן הישראלי, בתערוכה הבינלאומית בבריסל, בלגיה.

תערוכת בריסל תהיה אחד המאורעות החשובים של השנה בעולם, בצד מחקרי ה"שנה הגיאופיזית ומשחקי גביע העולם בכדורגל. היא לא תהיה יריד מסחרי רגיל, שכמוהו נערכים רבים בעולם מדי שנה. תערוכת בריסל תשקף, למעשה, את פני

דומה לזו שמקבל גן-החיות התל-אביבי, הז נמצא לפניו ברשימת מקבלי התמיכה. **הפכפכה החדשה**, הסטודנטים לא היו מתעוררים למאבק, לולא רמו להם יחסו השלילי של משרד החינוך, כפי שהוא מת-בטא בתקציבו, על סכנה גדולה בהרבה המת-קרבת אליהם.

לפי הצעת חוק לחינוך אקדימאי, העומדת לעלות בקרוב על שולחן הכנסת, מתבטלת ההכרה הרשמית בכל המוסדות האקדימאיים הקיימים. המוסדות היחידים אשר יוכרו כי מוסדות חינוך גבוה, ויהיו רשאים להעניק תוארים בהתאם להצעת החוק החדשה, יהיו אלה אשר יקבעו עלידי ועדה מיוחדת, שתורכב על-ידי המלצות משרד החינוך. לא היה חשש שהועדה תסרב להכיר ב"אוניברסיטה בירושלים או בטכניון החיפה, כמוסדות לחינוך גבוה. השאלה שהאגדה אותם: כיצד ייתכנסו חברי הועדה אל מוסד, אשר משרד החינוך מצא אותו ירוד בחי-שיבותו מגן-החיות התל-אביבי.

אם לא יוכר בית-הספר התל-אביבי כמוסד לחינוך גבוה, תיאסר עליו העניקת תוארים; אם יעניק בית-הספר תוארים בניגוד לחוק, יהיו המעניקים והמקבלים כאחד צפויים ל"עונש של שנת מאסר."

יוצאים לרחוב. עד כה התנהל מאבק סמוי מאחורי הקלעים, על גורלה של ה"אוניברסיטה הבלתי-מוכרת. כאשר ראו ה"סטודנטים, שהשיחות המתנהלות עם משרד החינוך וגורמים אחרים בעלי-השפעה, אינן מביאות תוצאות, החליטו לצאת לרחוב.

בין הסטודנטים חולקו גליונות החתמה של ססיציה, המופנית לנושא המדינה, בה דורשים הם הכרה במוסד ותקציב מתאים. הססיציה היתה רק הצעד הראשון. אם לא יעונה גם אחרי הפסיציה, הכתיחה, "נצא להפגין. נכריז שביתת-שבת לפני הכנסת, נדרוש מהסתדרות הסטודנטים להשביח את הלימודים בשאר המוסדות האקדימאיים!"

כשרים וטמאים

אחת ההחלטות הסדורות שנתקבלו בישר בת מנהל בתי-הספר הממלכתיים-דיתיים, מיד אחרי שהוחלט בכנסת על החינוך הממלכתי, נגעה לעניני תנועות הנוער. המנהלים החי-ליטו למנוע את הצטרפותם של התלמידים לתנועות-נוער בלתי-דתיות. בין התנועות ה"אסורות מנו גם את הצופים הדתיים, ביתר-הדתית וכל אגודות הספורט, פרט לאליצור.

התנועה היחידה שקיבלה הכשר היתה בני-עקיבא, השייכת לתנועת-המזרח.

הגדילו לעשות מנהלי בתי-הספר הדתיים הירושלמיים. המחנכים הסבירו לתלמידיהם מהו הנזק הרוחני, העלול להיגרם להם ב"תנועות-הנוער הבלתי-כשרות. לדעת המנהל-לים היה הנזק מספיק רציני, כדי להצדיק את גירושם מבית-הספר של התלמידים ש"יעברו על ההוראה.

משירת המזרחית. ההסברות לא עשו את שלהן. להיפך: דווקא התנאים המחמירי-תייסלמחצה, בהם פעלו מריכי תנועות-הנוער המזרחיות, היו גורם מושך. כאשר ראו המנהלים שהגנים לבני-עקיבא איננו מתקדם בקצב המניח את הדעת, וכי מספר התלמידים המשתייכים לתנועות ה"אסורות גדל מיום ליום, עברו מדיבורים למעשים.

תלמידי בית-הספר ברא"ל, למשל, הת-לוננו שהמורים עוקבים אחריהם למקומות-המפגש התנועתיים, עורכים רשימות של עבריינים, הורי התלמידים הרשומים ברשימה השחורה, הוזמנו לשיחות-התראה.

בית-הספר מעלה היה קיצוני עוד יותר. הורים רבים, שהוזמנו לשיחה עם המנהל, הוחתמו בתום השיחה על מיסוך, לפני הם מתחייבים לאסור על בניהם את הביקור בתנועות המזרחיות.

שאלות ללא תשובות. בשבוע שע-בר הגיעה הפרשה לדיון במועצת עיריית ירושלים. שאל אכרהם אקסלרוד, נציג תנו-עת החרות: באיזו רשות אוסרים המנהלים, אשר בתי-הספר שלהם נהנים מתמיכת ה"עיריה, על התלמידים לבקר בתנועות-נוער שאינן רצויות להם?

לדברי אקסלרוד, עולה החינוך הדתי ל"עיריה מיליוני לירות לשנה, כשמרבית ה"כסף נגבה מאנשים בלתי-דתיים. כיצד, אם כן, יכול מנהל לאסור על אדם לשלוח את בנו לתנועת-נוער רצויה לו, בשעה שאותו אדם עצמו מממן את החוקת בית-הספר? ראש ועדת החינוך, משה גבירצמן, נציג המפלגה הדתית-הלאומית, לא טרח אפילו להשיב על השאלות.

זיכורו פתיחו מאשמת הנהגת מחתרת ר-חברות בה — סתה הועדה, בפעם ה"ראשונה מאז הקמתה, התקנות החוק. במקום להחליט על שחרורו או אי-שחרורו של חירותי, פנתה הועדה בכתב לנושא בית-המשפט העליון, ביקשה להקדים את שמיעת הערעור בתיקו של האסיר המיוחד.

שדושה-יעשר שופטים. במשרדו ב"תל-אביב, קרא עורך-הדיון יצחק אדרת את החלטת הועדה בחימה שפוכה. כסרקליט ה"עוסק בפלילים שנים רבות, ידע אדרת כי לפניו החלטה שרירותית, חסרת כל תוקף חוקי.

הפרקליט פנה לנושא בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, ד"ר נתן ברזוכאי. חירותי, אשר ביים מתו פסקי-הדין הוסרה למענו כוח משטרתי מוגבר ואשר עשרות בלשים מוזיי-נים בושג מוכתר "הבטיחו" את האיזור מ"פחד המחתרת שהא, עימד בראשה, הובא הפעם לבית-המשפט כששוסר אחד מהלך לצירו. מפקח ובלתי-מעוניין ישב חירותי בלשכת הנשיא, חיך לכל-עבר, כמו שהכל כבר מאחוריו.

אך בלשכת הנשיא נתקלו אדרת וחירותי בגישה חדשה, בלתי-מעודדת כלל, לענין גיל ושיגרותי כשחרור אסיר בערבות, עד לערעורו: "אני דוחה את הבקשה." פסק ה"נשיא ברזוכאי קצרות, מבלי לנמק את החלטתו.

הסיכוב השני התנהל בלשכתו של נשיא בית-המשפט העליון, יצחק אולשן. אחרי שבמשך שנים ניסו אדרת ומשרד בית-המשפט, לשוא, להתקשר עם התיבועת מרים בן-שורת (ראח לחלו), נאלץ פרקליט המדי-נה קולין גלקמן לביעצ את התיבועת בעצמו. אחרי ששמע את דבריו, ומבלי לרצות אפילו לשמוע את טענותיו של אדרת, פסק אולשן: "חירותי ישוחרר בערבות של 3000 ל"י."

היתה זו ערבות קטנה ומנוחכת עבור חירותו של אדם, שכל מנגנוני המשטרה והשב"ב הועמדו למענו על רגליהם ושלא פחות משלושה-עשר שופטים מונו עד יחום כדי לדון בתיקו.

חינוך

המועד ה"דוע בציבור

מדי יום ביומו, בשעות הערב, מתמלא בנין בית-הספר המקצועי שבח בתל-אביב במאות אנשים, באולמות הצרימ נדחסים ה"סטודנטים של בית-הספר הגבוה למשפט וכלכלה.

ביום ראשון, השבוע, ניכרה בבנין תכונה גדולה מחרגיל. בשעה שבע התרוקנו ה"אולמות וכל התלמידים הצטופסו באולם ה"מרכזי של הקומה השניה. למעלה מאלף איש הקשיבו במתיחות לדבריו של גבר ממוצע-קומה, שעמד על הבמה. לא היה זה מרצה, כי אם סטודנט. חבריו לא התאספו באולם לשם לימוד; הם באו לאסיפת מחאה.

הסטודנטים הלומדים במכון, הקיים זה 23 שנים ושטר שינה לאחרונה את שמו לאוני-ברסיטה של תל-אביב, אינם סטודנטים רגילי-לים: רובם לא יכלו להרשות לעצמם ה"ש" כלה גבוהה בדרך המקובלת, מחוסר אמצעים או זמן. היו בנייהם אבות לילדים, אנשי צבא מקבע, חברי משקים הבאים ללימודים מרחקים, סקידים ופועלים.

אחרי גן החיות. הגורם שאסף אנשים אלה היתה שאלת מעמדו של המוסד. כי האוניברסיטה של תל-אביב איננה מוסד מ"מ. משרד החינוך, בו יש רוב למצדדי ה"אוניברסיטה הירושלמית, הוראה באוניברסי-טה של תל-אביב מתחרה בלתי-רצויה, מ"סי רב להכיר בו.

בשעה שהאוניברסיטה בירושלים נהנית מתקציב של ששה מיליון ל"י לשנה ומת-מיכה עקיפה של כל המוסדות הרשמיים, ה"המוסד התל-אביבי, המהנה מקום לימודים אקדימאי גבוה יחיד בתל-אביב, על שכר ה"לימוד שמשלמים תלמידי.

המוסד התל-אביבי נהנה מתמיכה אפלטו-נית בלבד של ראשהיעיר חיים לבנון. ו"אילו מתקציב משרד החינוך נכלל בית-הספר למשפט וכלכלה בין "מוסדות מדע ותרי-בות", קיבל בשנת התקציב הקודמת תמיכה

שופט שלום חוקר; הרכב של שלושה שופטים טון בבקשתו לשחרור בערבות לרכי המשפט, נשיא בית-המשפט העליון; חרוב של שלושה שופטים אחרים לדיון בתיקו הרכב של חמישה שופטים לדיון בערעורו.

סטודנטית

זיוה ב"ר הלומדת ב"יגריסיטה בתל-אביב, מצפה לתדמנת

פיסיקאית

זוה פישלר, 22, רמת-גנית הלומדת פיסיקה באוניברסי-טה ילידת אוסטרית, טרם אשתקד טיור ספיץ בשירופם.